

نقش هوش مصنوعی در دیپلماسی عمومی ایالات متحده امریکا

مجید استوار^۱

سید مصطفی حسینی احمدی^۲

درجه مقاله: علمی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۲۱

^۱. دانشیار گروه علوم سیاسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران ostovar@iau.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد گروه علوم سیاسی و حکمرانی، واحد الکترونیک، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

mostafa.hoseini262@iau.ir

چکیده

هوش مصنوعی به طور قابل توجهی در سیاست خارجی و تصمیم‌گیری در حوزه دیپلماسی عمومی ایالات متحده تأثیرگذار است. این فناوری پیشرفته امکان تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده و تشخیص تهدید در زمان واقعی را فراهم کرده است، از پیش‌بینی حرکات نظامی گرفته تا ارزیابی بی‌ثباتی‌های سیاسی. با این حال، در روند ادغام هوش مصنوعی در عملیات دیپلماتیک و برنامه‌ریزی استراتژیک، ایالات متحده ملزم است که این فرآیند را به شکلی مسئولانه پیش ببرد و در عین حال به چالش‌های اخلاقی و امنیتی موجود نیز وفادار بماند. پرسش بنیادی پژوهش این است که هوش مصنوعی چه جایگاهی در سیاست خارجی آمریکا دارد؟ روش پژوهش حاضر کیفی است و با استناد به منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی و تجزیه و تحلیل داده‌ها با رویکرد تحلیلی - توصیفی، جایگاه هوش مصنوعی را در سیاست خارجی ایالات متحده مورد توجه قرار می‌دهد و این فرضیه را بررسی می‌کند که هوش مصنوعی از طریق پیش‌بینی سیاست‌ها، ایجاد فرصت‌های جدید در تعاملات بین‌المللی و تقویت دیپلماسی عمومی، جایگاهی مهم در سیاست خارجی آمریکا دارد. نتایج این بررسی حاکی از آن است که بهره‌برداری استراتژیک از قابلیت‌های هوش مصنوعی می‌تواند نظم جهانی را دگرگون کرده و زمینه‌ساز دورانی جدید در روابط دولت - ملت‌ها شود. از این رو لازم است فرصت‌ها و چالش‌های هوش مصنوعی در سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

• واژگان کلیدی

آمریکا، هوش مصنوعی، سیاست خارجی، دیپلماسی عمومی، تعاملات بین‌المللی.

۱- مقدمه

هوش مصنوعی با قابلیت تحلیل کلان داده‌ها و پیش‌بینی رویدادها و تحولات در حال تبدیل شدن به یک تغییر دهنده جدی صحنه بازی در روابط بین‌الملل است. در نتیجه برخی کشورهای پیشرو در زمینه هوش مصنوعی به استفاده گسترده از این فناوری نوظهور در جهت تحلیل و تصمیم‌گیری در عرصه سیاست خارجی روی آورده‌اند. ظرفیت هوش مصنوعی در تجزیه و تحلیل حجم بالای داده‌های تاریخی می‌تواند سناریوهای گوناگونی را ایجاد کند که در شکل‌گیری استراتژی‌های ارزشمند نقش دارد. نمونه‌ای واضح از این توانایی در مذاکرات اتحادیه گمرکی آلمان و اتریش در سال‌های ۱۹۳۰ تا ۱۹۳۱ دیده می‌شود، جایی که هوش مصنوعی می‌توانست واکنش‌های احتمالی کشورهایمانند فرانسه و چکسلواکی را مدل‌سازی کند. این امر به دیپلمات‌ها کمک می‌کرد تا بهتر مخالفت‌ها را پیش‌بینی کرده و استراتژی‌های خود را مطابق آن تنظیم نمایند. اگرچه هوش مصنوعی قادر به جایگزینی قضاوت دقیق دیپلمات‌های با تجربه نیست، اما توانایی آن در پردازش داده‌های بزرگ، شناسایی الگوها و ارائه بینش‌های استراتژیک، باعث شده تا به ابزاری ضروری برای بهبود تصمیم‌گیری‌های دیپلماتیک مبتنی بر داده تبدیل شود. به همین دلیل، نهادهای دیپلماتیک باید ادغام هوش مصنوعی و تحلیل پیشرفته داده‌ها را جهت بهبود فرآیندها و نتایج دیپلماتیک مد نظر قرار دهند.

امروزه سرویس سیاست خارجی اروپا از هوش مصنوعی برای نظارت بر انتخابات در اروپا استفاده می‌کند و می‌تواند با تحلیل اطلاعات در فیس‌بوک یا اینستاگرام، نتایج انتخابات را پیش‌بینی کند. انگلیس، چین، ژاپن و کره جنوبی هم از هوش مصنوعی در سیاست خارجی خود بهره می‌برند. وزارت خارجه آمریکا نیز از هوش مصنوعی در تدوین توافق‌نامه‌های بین‌المللی خود بهره می‌برد. ایالات متحده آمریکا به‌عنوان کشوری پیشگام در این حوزه شناخته می‌شود. در همین زمینه، هوش مصنوعی نقش کلیدی در رقابت فناوری میان ایالات متحده و چین ایفا می‌کند؛ رقابتی که برخی آن را «مسابقه هوش مصنوعی» می‌نامند. پرسش بنیادی پژوهش این است که هوش مصنوعی چه جایگاهی در سیاست خارجی آمریکا دارد؟ هدف این پژوهش بررسی نقش هوش مصنوعی در سیاست خارجی ایالات متحده است. بنابراین این فرضیه بررسی می‌شود که هوش مصنوعی از طریق پیش‌بینی سیاست‌ها، ایجاد فرصت‌های جدید در تعاملات بین‌المللی و تقویت دیپلماسی عمومی جایگاهی مهم در سیاست خارجی آمریکا دارد.

بحث‌های بسیاری پیرامون نقش هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف مطرح شده است و بر اساس اظهارات کارشناسان، پیش‌بینی می‌شود این فناوری به زودی بر تمامی ابعاد زندگی انسانی تأثیر بگذارد. با این حال، کاربرد هوش مصنوعی در سیاست خارجی، روابط بین‌الملل و پیامدهای مرتبط با آن همچون معادلات قدرت، امنیت، ثبات حکومتی و مقابله با تروریسم کمتر مورد توجه قرار گرفته است. این موضوع ممکن است به‌عنوان یک شمشیر دو لبه عمل کند و احتمالاً در آینده به یکی از عوامل کلیدی تحولات جهانی تبدیل خواهد شد. به عنوان نمونه، دیپلمات‌ها می‌توانند به سرعت هر زبانی را به زبان مادری خود ترجمه کنند و با شناسایی دقیق اطلاعات مربوط به معاهدات، رویدادهای مذاکرات و حتی صحت گفتار یا احساسات طرف مقابل از طریق حس‌گرها به سادگی قابل دستیابی خواهد بود. مثال دیگر استفاده از هوش مصنوعی در مسائل نظامی است که برخلاف روند فعلی تجهیزات که عمدتاً مبتنی بر سیستم‌های خودکار است در آینده تجهیزاتی مبتنی بر هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی ایجاد خواهد شد که مستقل از عامل انسانی در برابر تغییرات و تهدیدات احتمالی واکنش نشان می‌دهد. همچنین با گسترش دامنه هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف، نیاز به عامل انسانی در مشاغل مختلف به حداقل رسیده است و چشم‌انداز بیکاری مطلق در جوامع دور از تصور نیست. وقوع هر یک از این رویدادها به قدری عظیم است که پیامدهای شگرفی بر ساختار امنیت و تروریسم و مفاهیمی چون جنگ و صلح، سلطه و معادلات قدرت خواهد داشت. با توجه به مطالب ذکر شده، این پژوهش درصدد بررسی نقش، کارکردها و پیامدهای هوش مصنوعی در سیاست خارجی آمریکا از زوایای مختلف است؛ موضوعی که می‌تواند به‌عنوان نقشه راهی برای سیاستمداران ایرانی نیز مورد استفاده قرار گیرد. در دنیایی که مرزهای سنتی معنای خود را از دست داده‌اند و فناوری‌های نوین و کلان داده‌ها می‌توانند تصمیم‌گیرندگان سیاست خارجی را یاری کند تا آینده تحولات را با دقت و شفافیت بی‌سابقه‌ای پیش‌بینی کرده و تصمیمات خود را بر پایه اطلاعات دقیق اتخاذ نمایند. بنابراین بازنگری و سازماندهی مجدد فرآیندهای سنتی یک ضرورت اساسی است. فرآیندهایی که طی قرون گذشته با تمرکز بر انسان‌ها شکل گرفته‌اند، نیازمند به‌روزرسانی برای تقویت جایگاه دستگاه‌های سیاست خارجی و ارتقای توان تصمیم‌گیران این حوزه هستند. با توجه به سرعت بالای پیشرفت‌ها در حوزه هوش مصنوعی، ایجاد ساختارهای کاری جدید که قابلیت تغییر و بازبینی مداوم داشته باشند، یکی از پیش‌نیازهای اصلی است. از سوی دیگر، با توجه به اهداف و رویکرد جمهوری اسلامی ایران در راستای ایفای نقش رهبری در منطقه خاورمیانه و تأثیرگذاری در عرصه جهانی، نظارت مستمر بر اقدامات و

دستاوردهای دیگر کشورها، به‌ویژه همسایگان منطقه‌ای در زمینه هوش مصنوعی و فراهم‌سازی بسترهای لازم برای پیشسازی در این تحول فناورانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بدین ترتیب، این امر باید هرچه سریع‌تر به یکی از اولویت‌های کلیدی تصمیم‌گیران سیاست خارجی و دیپلمات‌های کشور تبدیل شود. روش پژوهش حاضر کیفی است که با رویکرد توصیفی - تحلیلی به بررسی نقش هوش مصنوعی در سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا می‌پردازد.

۲- پیشینه تحقیق

در زمینه هوش مصنوعی و کارکرد آن در عرصه بین‌المللی، مطالعات متعددی صورت گرفته که به تعدادی از این آثار که به فارسی و انگلیسی است اشاره می‌شود. در حوزه مطالعات فارسی، زهرا شریف‌زاده و امیرهوشنگ میرکوشش (۱۴۰۳) در مقاله‌ای با موضوع «بررسی نقش هوش مصنوعی در آینده روابط بین‌الملل» نشان داده‌اند که بهره‌گیری از هوش مصنوعی می‌تواند به عنوان یک عامل محرک قوی در تحولات آتی جهان عمل کند. آن‌ها تأکید کرده‌اند که در عصر نوین مبتنی بر هوش مصنوعی، هنجارهای جدیدی حول محور تعاملات انسان و ماشین و همچنین ماشین با ماشین در حال شکل‌گیری است. این هنجارها با کاهش تأثیر متغیرهای انسانی و طبیعی، توانایی پیش‌بینی و محاسبه سریع‌تر تحولات بین‌المللی را فراهم می‌کنند. در نتیجه، سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی در ابعاد مختلف، بستری برای رقابت با سایر کشورهای پیشرفته مهیا می‌کند.

سید عبدالمجید زواری و دیگران نیز در گزارشی با عنوان «کارکردهای هوش مصنوعی در سیاست خارجی» (۱۴۰۳) به بررسی تأثیرات و نقش‌های هوش مصنوعی در این حوزه می‌پردازند. این اثر موضوعاتی نظیر سیاست‌گذاری در دیپلماسی عمومی، تحلیل داده‌ها، همکاری‌های دو و چندجانبه، مسائل اقتصادی، تسلیحاتی، نظامی، دموکراسی، حقوق بشر و آزادی‌های فردی و اجتماعی را تحلیل می‌کند.

در مطالعات صورت گرفته به زبان انگلیسی، آثار متنوع‌تری درباره کارکرد هوش مصنوعی در روابط بین‌الملل وجود دارد که به تعدادی از پژوهشهای مرتبط با موضوع تحقیق پرداخته می‌شود. پارمی اولسون^۱ در کتاب «برتری هوش مصنوعی، چت‌جی‌پی‌تی^۲ و رقابتی که جهان را تغییر خواهد داد» (۲۰۲۴)، به رقابت بین‌المللی برای تسلط بر هوش مصنوعی، به‌ویژه با محوریت نقش

1. Parmy Olson

2. Chat GPT

شرکت‌هایی مانند اوپن‌ای‌آی^۱ سازنده چت‌جی‌پی‌تی و تأثیر آن بر سیاست جهانی و آینده تعاملات قدرت‌های بزرگ، می‌پردازد.

ملیونی و افتمیو^۲ در مقاله «هوش مصنوعی و تأثیر آن بر روابط بین‌الملل» (۲۰۲۳)، بررسی کردند که در دورانی با پیشرفت‌های بزرگ فناوری، هوش مصنوعی به عنوان نیرویی قدرتمند در عرصه روابط بین‌الملل ظهور کرده است. قابلیت‌های هوش مصنوعی، شامل خودکارسازی فرآیندهای سیاست‌گذاری خارجی و بهبود تجزیه و تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده، به سرعت در حال دگرگون کردن روش‌های مشارکت کشورها در امور بین‌المللی است. تأثیرات هوش مصنوعی به‌ویژه در فعالیت‌هایی مانند تحلیل داده‌ها، ارزیابی سیاست‌ها، حل منازعات امنیت سایبری، ترجمه زبان و واکنش به بلایا قابل مشاهده است که همگی سبب ساده‌سازی فعالیت‌های دیپلماتیک و بهبود ارتباطات می‌شوند.

رابین ویلیامز و لیزا اتو^۳ در مقاله «هوش مصنوعی به عنوان ابزار دیپلماسی عمومی ارتباط بین ایالات متحده و ایران» (۲۰۲۲)، نشان دادند که ایران و ایالات متحده آمریکا دهه‌ها است که روابط پرنوسانی با تهدیدات خشونت‌آمیز تحریم‌ها و مسدود شدن اینترنت داشته‌اند در دهه گذشته با تبدیل شدن فناوری به جنبه جدایی ناپذیر روابط دیپلماتیک نیروی سومی را در بازی دیدیم. سه دولت گذشته ایالات متحده تلاش‌های متفاوتی را برای حفظ روابط دیپلماتیک با ایران نشان داده‌اند. این مقاله به بررسی این موضوع می‌پردازد که چگونه ارتباطات مبتنی بر هوش مصنوعی می‌تواند ابزاری حیاتی در بهبود روابط بین دو کشور باشد.

هوروویتز، کان و ساموتین^۴ در مقاله‌ای با عنوان «نیرویی برای آینده: رویکردی با پاداش بالا و ریسک پایین به نوآوری نظامی مبتنی بر هوش مصنوعی» (۲۰۲۲)، که در نشریه فارن افرز منتشر شده است، به بررسی فرصت‌ها و چالش‌های هوش مصنوعی در حوزه نظامی و امنیت ملی ایالات متحده پرداخته است. این مقاله به تحلیل رقابت‌های جهانی در زمینه هوش مصنوعی و تأثیر آن بر برتری نظامی ایالات متحده می‌پردازد.

جیمز جانسون در مقاله «هوش مصنوعی و کنترل تسلیحات» (۲۰۲۱)، درباره تهدیدهای احتمالی ناشی از استفاده نظامی هوش مصنوعی بحث می‌کند و راهکارهایی برای تدوین توافق‌نامه‌های بین‌المللی در زمینه کنترل فناوری‌های نوین ارائه می‌دهد.

1. Open AI

2. Meleouni & Efthymiou

3. Williams & Otto

4. Horowitz, Kahn & Samotin

کای فو لی^۱ در کتاب «ابرقدرت‌های هوش مصنوعی: چین، سیلیکون‌ولی و نظم نوین جهانی» (۲۰۱۸)، به بررسی رقابت روزافزون میان آمریکا و چین در توسعه هوش مصنوعی می‌پردازد. نویسنده با نگاهی انتقادی، تأثیرات فناوری‌های هوش مصنوعی را بر اقتصاد جهانی، سیاست‌های خارجی و توازن قدرت بین‌المللی تحلیل می‌کند.

گرگوری سی. آلن^۲ و تنیل چن^۳ در گزارش «هوش مصنوعی و امنیت ملی» (۲۰۱۷)، نقش هوش مصنوعی را در تحول شیوه‌های تصمیم‌گیری نظامی و امنیتی در آمریکا بررسی می‌کنند و به تأثیر آن بر سیاست خارجی ایالات متحده در برابر رقبایی چون چین و روسیه می‌پردازند. با بررسی پژوهش‌های صورت گرفته می‌توان گفت پژوهش حاضر در تمایز با دیگر آثار تلاش می‌کند به بررسی چگونگی تحول جهت‌گیری‌های سیاست خارجی آمریکا تحت تأثیر فناوری هوش مصنوعی بپردازد.

۳- مبانی نظری: دیپلماسی عمومی و هوش مصنوعی

دیپلماسی عمومی یکی از ابزارهای کلیدی ایالات متحده برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی جهانی و پیشبرد اهداف سیاست خارجی این کشور است. در عصر تحولات فناورانه، به‌ویژه با ظهور فناوری هوش مصنوعی، این حوزه دستخوش تحولی عمیق شده است. به‌کارگیری فناوری‌های مبتنی بر یادگیری ماشین، پردازش زبان طبیعی^۴ و سامانه‌های تولید خودکار محتوا، چشم‌انداز جدیدی برای تعاملات فرامرزی، پیام‌رسانی هدفمند و رصد افکار عمومی جهانی ایجاد کرده است. (Walker, 2023: 2) دیپلماسی عمومی یک مکانیسم کلیدی است که از طریق آن کشورها اعتماد متقابل و روابط سازنده را تقویت می‌کنند و برای ایجاد یک محیط جهانی امن بسیار مهم شده است. دیپلماسی عمومی ماهیت جهانی دارد و انبوهی از بازیگران و شبکه‌ها را در بر می‌گیرد و ظهور هوش مصنوعی آغاز یک دوره دگرگون‌کننده در دیپلماسی است که اساساً نحوه تعامل، مذاکره و ارتباط کشورها در صحنه جهانی را تغییر می‌دهد. در دنیایی که به‌طور فزاینده‌ای به هم پیوسته است، جایی که پیچیدگی روابط بین‌الملل رویکردهای پیچیده‌تری را می‌طلبد، هوش مصنوعی به عنوان ابزاری محوری برای تقویت تجزیه و تحلیل داده‌ها و مدل‌سازی پیش‌بینی‌کننده ظاهر می‌شود. بنابراین دیپلمات‌ها را قادر می‌سازد تا تصمیمات آگاهانه‌ای را بر اساس حجم وسیعی از

1. Kai-Fu Lee

2. Gregory C. Allen

3. Taniel Chan

4. NPL

داده‌ها اتخاذ کنند. از طریق استفاده از الگوریتم‌های پیشرفته و یادگیری ماشینی، دیپلمات‌ها می‌توانند روندها را تجزیه و تحلیل کنند، تضادهای احتمالی را پیش‌بینی کنند و استراتژی‌های خود را برای دستیابی به نتایج بهتر تنظیم کنند. این رویکرد مبتنی بر داده، اثربخشی مذاکرات بین‌المللی را افزایش می‌دهد. با این حال، به کارگیری هوش مصنوعی در دیپلماسی بدون چالش‌های مهم اخلاقی و امنیتی نیست. نگرانی‌های مربوط به مسئولیت‌پذیری، شفافیت و پتانسیل سوگیری در فرآیندهای مبتنی بر هوش مصنوعی، بررسی انتقادی نحوه بکارگیری این فناوری‌ها در زمینه‌های حساس دیپلماتیک را ضروری می‌سازد. علاوه بر این، از آنجایی که هوش مصنوعی به طور فزاینده‌ای بر دیپلماسی عمومی تأثیر می‌گذارد، راه‌های جدیدی را برای تعامل و ارتباط ارائه می‌کند و ارتباطات عمیق‌تری بین کشورها و شهروندانشان ایجاد می‌کند.

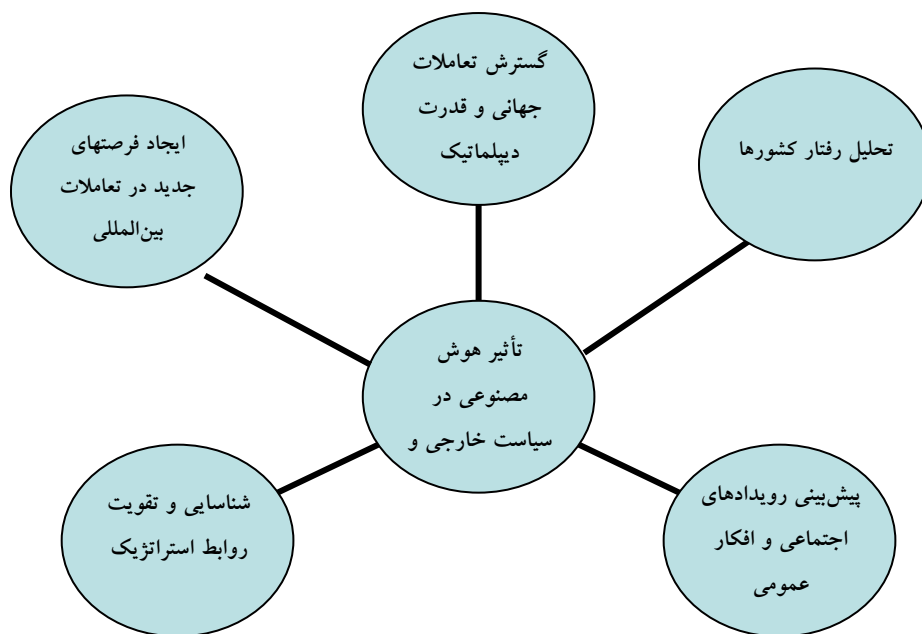
سیستم‌های هوش مصنوعی توانایی قابل توجهی برای پردازش و تجزیه و تحلیل حجم وسیعی از داده‌ها با سرعت‌های غیرقابل دستیابی توسط تحلیل‌گران انسانی، نشان داده‌اند که یک مزیت استراتژیک حیاتی در زمینه‌های دیپلماتیک فراهم می‌کند. این قابلیت تجزیه و تحلیل سریع به هوش مصنوعی اجازه می‌دهد تا اطلاعات مربوط به مذاکرات دیپلماتیک را ترکیب کند و دیپلمات‌ها را قادر می‌سازد تا تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند و استراتژی‌های قوی برای مسائل پیچیده بین‌المللی توسعه دهند. به عنوان مثال، ظرفیت هوش مصنوعی برای تجزیه و تحلیل مقادیر زیادی از داده‌های تاریخی می‌تواند سناریوهای متعددی را ایجاد کند که برای شکل‌گیری استراتژی بسیار ارزشمند است. در حالی که هوش مصنوعی نمی‌تواند جایگزین قضاوت دیپلمات‌های باتجربه شود، توانایی آن در پردازش مجموعه داده‌های بزرگ، شناسایی الگوها و پیشنهاد بینش‌های استراتژیک آن را به ابزاری ضروری برای بهبود تصمیم‌گیری دیپلماتیک مبتنی بر داده تبدیل می‌کند. در نتیجه، نهادهای دیپلماتیک باید ادغام هوش مصنوعی و تجزیه و تحلیل داده‌های پیشرفته را برای اصلاح فرآیندها و نتایج دیپلماتیک بررسی کنند. (Stanzel, 2022: 5-11)

گنجاندن مدل‌سازی پیش‌بینی‌کننده از طریق هوش مصنوعی در روابط بین‌الملل چندین مزیت قابل توجه دارد که تلاش‌های دیپلماتیک و تصمیم‌گیری استراتژیک را افزایش می‌دهد. یکی از مزیت‌های اصلی، توانایی پردازش و تجزیه و تحلیل کارآمد مجموعه داده‌های گسترده است که می‌تواند بینش عملی را در زمان واقعی به دیپلمات‌ها ارائه دهد. این قابلیت اجازه تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر، به‌ویژه در زمینه تغییرات سریع چشم‌اندازهای ژئوپلیتیکی را می‌دهد. (Kiggins, 2018: 6)

برای مثال، مدل‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند نتایج دیپلماتیک بالقوه را پیش‌بینی کنند و

تهدیدها یا فرصت‌های نوظهور را شناسایی کنند، در نتیجه راهبردهای پیشگیرانه را که با اهداف امنیت ملی همسو هستند، ممکن می‌سازند. علاوه بر این، ادغام هوش مصنوعی در روابط بین‌الملل، توسعه «دیپلماسی فناوری جدید» را تشویق می‌کند، جایی که پیشرفت‌های فناوری برای به کار گرفته می‌شوند. این رویکرد پیشگیرانه نه تنها شیوه‌های دیپلماتیک سنتی را تقویت می‌کند، بلکه راه‌هایی را برای تعاملات شفاف و عادلانه‌تر در صحنه جهانی باز می‌کند (Varela, 2014: 13). بنابراین، برای سیاستگذاران ضروری است که مدل‌سازی پیش‌بینی‌کننده تقویت‌شده هوش مصنوعی را بپذیرند و اطمینان حاصل کنند که این فناوری‌ها به‌طور مسئولانه برای به حداقل رساندن منافع و در عین حال به حداقل رساندن خطرات اجرا می‌شوند. مدل نظری زیر چارچوب نظری پژوهش حاضر را شکل می‌دهد.

شکل ۱- چارچوب نظری پژوهش

۲- هوش مصنوعی و سیاست در آمریکا

در دنیای امروز، کلان داده، هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی به عنوان عامل تحول آفرین در مبارزات انتخاباتی مطرح هستند. احزاب سیاسی در کشورهایی با نظام دموکراتیک، با شناخت ظرفیت‌های کلان داده، از این فناوری پیشرفته به شکلی موثر در کارزارهای انتخاباتی خود استفاده می‌کنند. رسانه‌های اجتماعی و نرم افزارهای تلفن همراه به عنوان رایج ترین ابزارهای جمع آوری کلان داده در این حوزه شناخته می‌شوند.

در جریان انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در سال ۲۰۰۸، «باراک اوباما» و «میت رامنی» سرمایه گذاری زیادی بر روی برنامه‌های موبایل انجام دادند. در حالی که ستاد انتخاباتی اوباما تمرکز خود را بر جمع آوری اعانه از طریق موبایل قرار داده بود، «رامنی» با ارایه نرم افزار «با میت»^۱ یک برنامه تحت آی فون، به طرفداران خود اجازه می‌داد به سادگی بنرهای تبلیغاتی بسازند و عکس‌ها و فیلم‌های خود را از گردهمایی‌های انتخاباتی منتشر کنند. (دنیای اقتصاد، ۱۳۹۱: شماره ۲۷۶۰). این برنامه‌ها به کاربران کمک می‌کردند تا به رویدادهای مبارزات انتخاباتی محلی و دفاتر ستادها یا حزب سیاسی متصل شوند. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶، نرم افزارهای انتخاباتی پیچیده‌تر شدند. شرکت بریتانیایی «کمبریج آنالیتیکا» بدون کسب رضایت کاربران، اطلاعات شخصی ده‌ها میلیون آمریکایی را از فیسبوک برداشت و از این داده‌ها برای طراحی ابزاری موسوم به «جنگ روانی» بهره گرفت تا پیام‌های هدفمند و دقیق را به رأی‌دهندگان ارائه داده و انتخاب «دونالد ترامپ» به ریاست جمهوری را تسهیل کند. (همشهری آنلاین، ۱۳۹۷).

در ادامه، در انتخابات سال ۲۰۲۰، شرکت «فان ویر»^۲ یک نرم افزار کاربردی برای مبارزات انتخاباتی «ترامپ» توسعه داد که امکانات مختلفی از جمله تسهیل اهدای پول، گفت‌وگو در شبکه‌های اجتماعی، نظر سنجی‌ها و خدمات دیگر را ارائه می‌داد. (AP News, 2020: November 17)

ستاد انتخاباتی «جو بایدن» نیز نرم افزاری تحت عنوان «رای به جو»^۳ راه‌اندازی کرد. هدف اصلی این برنامه، اشتراک گذاری تجربیات کاربران و حمایت از نامزد انتخاباتی از طریق این برنامه بود. چنین نوع سازمان‌دهی مبتنی بر ارتباطات، به ستادهای انتخاباتی امکان استفاده از نفوذ داوطلبان و تماس‌های مستقیم شخصی را داده و دسترسی به افراد هم‌فکر بالقوه را ممکن می‌کند. این برنامه به کاربران اطلاع می‌دهد که با کدام یک از دوستان کاربر و اعضای خانواده صحبت کنند.

1. With Mitt

2. Phunware

3. Vote Joe

سپس کاربران می‌توانند مستقیماً به آنها پیامک ارسال کنند تا به روزرسانی‌های انتخابات از طرف نرم افزار با آنها اشتراک گذاشته شود و حتی می‌توانند سؤال بپرسند و نظرشان را دربارهٔ انتخابات ۲۰۲۰ از طریق ستادهای انتخابات بیان کنند. (Security Magazine, 2020: September 21)

بنابراین فناوری‌های نوین تحولات عمیقی در زندگی انسان‌ها و جوامع، همچنین در عرصه جامعه بین‌المللی ایجاد کرده‌اند. در حال حاضر، بسیاری از دولت‌های جهان و سیاستمداران اطلاعات محدودی درباره کارکردهای این فناوری‌ها، به‌ویژه هوش مصنوعی، و تأثیر آن بر جنبه‌های گوناگون زندگی بشر دارند. حتی در مواردی، موضوعات مرتبط با این فناوری‌ها را غیرمهم، غیرکاربردی یا صرفاً جنبه‌ای تخیلی تلقی می‌کنند. این در حالی است که چنین فناوری‌هایی نقش پیشرانی قوی در تحولات دیپلماتیک و روابط سیاسی آینده جهان ایفا خواهند کرد. از طرف دیگر، ظهور هوش مصنوعی چالش‌ها و بحران‌های تازه‌ای نیز با خود همراه داشته است. برای نمونه، بسیاری از دولت‌های پیشگام در این حوزه به خطوط قرمز اخلاقی و استفاده مسئولانه از این فناوری‌ها توجه کافی نکرده و اولویت کمتری به رعایت قوانین بین‌المللی یا هم‌زیستی مسالمت‌آمیز میان دولت-ملت‌ها داده‌اند. این بی‌توجهی به مسائلی بنیادین منجر شده و تهدیداتی را برای آینده نظام‌های سیاسی، به‌ویژه سیستم‌ها و نهادهای مبتنی بر لیبرال دموکراسی به وجود آورده است. این تهدیدها حتی می‌توانند برابری و نظم اجتماعی را با اختلال مواجه کنند؛ چرا که فناوری‌های پیشرفته نظارت و کنترل قادرند هر فردی را در هر زمان و مکانی شناسایی کرده و حریم شخصی را نادیده بگیرند. در چنین شرایطی، مفاهیمی مانند حقوق بشر و آزادی‌های مدنی ممکن است به حاشیه رانده شوند و زندگی آزادانه در جامعه به رویایی دور از دسترس تبدیل شود. جلوگیری از فراگیر شدن این معضلات و وظیفه دیپلمات‌هاست که می‌توانند از طریق مذاکرات بین‌المللی و تقویت ارتباطات مؤثر، چارچوب‌ها و سازوکارهای قابل قبولی برای بهره‌برداری صحیح از فناوری هوش مصنوعی طراحی کنند.

۵- جایگاه هوش مصنوعی در سیاست خارجی آمریکا

در دهه‌های اخیر، فناوری‌های نوین، به‌ویژه هوش مصنوعی، تحولات شگرفی در عرصه سیاست داخلی و خارجی ایجاد کرده‌اند. ایالات متحده آمریکا با سرمایه‌گذاری‌های گسترده در حوزه تحقیق و توسعه هوش مصنوعی و تدوین استراتژی‌های جامع، تلاش دارد تا رهبری جهانی در این حوزه را حفظ کند. استراتژی‌های آمریکا نه تنها به توسعه فناوری، بلکه به کاربردهای آن در دیپلماسی عمومی، امنیت سایبری، تحلیل داده‌های بین‌المللی و شکل‌دهی به استانداردهای جهانی متمرکز

هستند (U.S. Department of State, 2024: 3). امروزه هوش مصنوعی امکان تحلیل سریع حجم عظیمی از داده‌ها، پیش‌بینی روندهای بین‌المللی و اتخاذ تصمیمات آگاهانه در سطح سیاست خارجی را فراهم می‌آورد. طرح اقدام هوش مصنوعی آمریکا بر سه رکن اصلی متمرکز است. نوآوری، زیرساخت و دیپلماسی بین‌المللی و امنیت. این استراتژی‌ها نشان می‌دهند که هوش مصنوعی نه تنها فناوری، بلکه ابزاری برای تقویت قدرت نرم و امنیت ملی آمریکا است. (White House, 2025: 12).

بنابراین هوش مصنوعی دیگر تنها یک فناوری تحول‌آفرین نیست، بلکه به یک عنصر مرکزی در محاسبات ژئوپلیتیک و ابزار راهبردی سیاست خارجی ایالات متحده تبدیل شده است. بر مبنای فرضیه مطرح شده نقش آن را می‌توان در چند محور اصلی بررسی کرد: امنیت ملی، رقابت قدرت، دیپلماسی و شکل‌دهی به هنجارهای جهانی.

۱-۵- هوش مصنوعی به عنوان مولفه امنیت ملی و برتری نظامی

در نوامبر سال ۲۰۲۳ وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) هوش مصنوعی را موضوعی مهم برای حفظ برتری نظامی می‌داند. راهبرد اتخاذ شده بر سه پایه استوار است:

- برتری در تصمیم‌گیری: استفاده از سیستم‌های هوش مصنوعی برای پردازش داده‌های عظیم اطلاعاتی (از جمله ماهواره‌ها، شنود و پهپادها) به منظور ارائه تحلیل پیش‌بینی کننده و پشتیبانی از تصمیم‌گیری فرماندهان در میدان نبرد.

- اتوماسیون و سیستم‌های خودمختار: توسعه سیستم‌های تسلیحاتی خودمختار که توانایی شناسایی و درگیری با اهداف را بدون مداخله مستقیم انسانی دارند، یکی از حوزه‌های کلیدی اما بسیار بحث‌برانگیز است. پنتاگون بر ضرورت حفظ «کنترل انسانی معنادار» بر این سیستم‌ها تاکید دارد.

- امنیت سایبری: از هوش مصنوعی برای شناسایی، پیشگیری و پاسخ به حملات سایبری پیچیده و در مقیاس بزرگ استفاده می‌شود. این سیستم‌ها می‌توانند الگوهای حمله را شناسایی و قبل از گسترش، آنها را خنثی کنند.

(U.S. Department of Defense, 2023).

بر همین اساس هزینه‌های ایالات متحده به دلیل استفاده از هواپیماهای بدون سرنشین در عراق و افغانستان از ۲۸۳ میلیون دلار در سال ۲۰۰۰ به ۲.۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶ افزایش یافت. بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۳، موجودی این سیستم‌ها ۶۵ برابر شد. در سال ۲۰۱۷، پنتاگون بودجه‌ای بین ۱۲ تا ۱۵ میلیارد دلار برای تأمین هزینه‌های فناوری‌های جدید مانند سلاح‌های

خودمختار و هواپیماهای بدون سرنشین درخواست کرد. این تجهیزات به حفظ برتری نظامی ایالات متحده بر چین و روسیه کمک می‌کنند.

بنابراین از نظر ایالات متحده آمریکا، جنگ‌های آینده به شدت به فناوری اطلاعات و هوش مصنوعی وابسته‌اند و برای حفظ برتری در جنگ‌های احتمالی در آینده باید در این زمینه آینده‌نگری لازم صورت گیرد. (شریف‌زاده و دیگران، ۱۴۰۳: ۳۴-۲۹).

۲-۵- هوش مصنوعی به عنوان عرصه رقابت با چین

هوش مصنوعی در دهه اخیر به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های رقابت راهبردی میان ایالات متحده و چین تبدیل شده است. آمریکا این فناوری را نه تنها عامل رشد اقتصادی، بلکه یکی از ارکان اصلی برتری نظامی و ژئوپلیتیکی آینده می‌داند. این رقابت تنها محدود به توسعه فناوری‌های پیشرفته نیست، بلکه شامل کنترل زیرساخت‌های داده، تسلط بر زنجیره تأمین نیمه‌هادی‌ها و تعیین استانداردهای جهانی حکمرانی دیجیتال نیز می‌شود. هر دو کشور در تلاش‌اند تا از طریق سرمایه‌گذاری‌های کلان و سیاست‌های صنعتی هدفمند، برتری خود را در این حوزه تثبیت کنند. از نظر ایالات متحده، هوش مصنوعی به عنوان ابزاری برای افزایش قدرت نرم و سخت و بازتعریف موازنه قدرت در نظام بین‌الملل تبدیل شده است. از این‌رو در اسناد رسمی خود بر حفظ فاصله فناوری با چین تأکید کرده است. (NSCAI¹, 2021) در مقابل، چین با اجرای «برنامه توسعه نسل جدید هوش مصنوعی» درصدد است تا سال ۲۰۳۰ به رهبر جهانی این حوزه تبدیل شود و از ظرفیت‌های هوش مصنوعی برای تقویت قدرت اقتصادی، نظامی و حکمرانی بهره گیرد. (State Council of the People's Republic of China, 2017) بنابراین، هوش مصنوعی نه تنها یک فناوری نوظهور، بلکه ابزاری برای بازتعریف موازنه قدرت در نظام بین‌الملل محسوب می‌شود و رقابت مذکور پیامدهای مهمی برای امنیت سایبری، اقتصاد جهانی و نظم فناورانه آینده به همراه دارد.

۳-۵- هوش مصنوعی در دیپلماسی و تحلیل سیاسی

گزارش «هوش مصنوعی و آینده اطلاعات استراتژیک: کاربردهای هوش مصنوعی در دیپلماسی و پیش‌بینی بحران» که در تاریخ ۴ ژوئیه ۲۰۲۱ توسط مرکز امنیت و فناوری‌های نوین (CSET) منتشر گردیده است، به بررسی کاربردهای هوش مصنوعی در تحلیل احساسات، دیپلماسی

¹. National Security Commission on Artificial Intelligence

دیجیتال و پیش‌بینی بحران‌ها می‌پردازد و بر لزوم استفاده از پردازش زبان طبیعی و مدل‌های پیش‌بینی‌کننده در سیاست‌گذاری‌های خارجی تأکید دارد.

دیپلماسی دیجیتال و تحلیل احساسات: از پردازش زبان طبیعی (NLP) برای رصد، ترجمه و تحلیل حجم انبوهی از داده‌های متنی از منابع باز (مانند رسانه‌های اجتماعی، خبری و بیانیه‌های رسمی) برای درک تحولات سیاسی، بحران‌های در حال ظهور و عملیات تاثیرگذاری در کشورهای رقیب استفاده می‌شود.

پیش‌بینی بحران: مدل‌های پیش‌بینی‌کننده سعی در شناسایی زودهنگام نقاط بحران‌خیز (مانند خطر بی‌ثباتی سیاسی یا درگیری مسلحانه) دارند تا به سیاستگذاران اجازه دهند واکنش پیشدستانه‌ای داشته باشند.

(Daniels & Chang, 2021)

۴-۵- شکل‌دهی به حکمرانی و هنجارهای جهانی هوش مصنوعی

در تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۲۴، وزارت امور خارجه ایالات متحده استراتژی هوش مصنوعی خود درباره «مشارکت برای حکمرانی هوش مصنوعی» و تعیین هنجارها منتشر کرد. این استراتژی بر توسعه چارچوب‌هایی برای استفاده مسئولانه و امن از هوش مصنوعی در دیپلماسی متمرکز است. همچنین آمریکا با متحدان خود در اتحادیه اروپا بر سر «راهبرد هوش مصنوعی مشترک» و در چارچوب «مشارکت هند و اقیانوسیه آرام» (IPEF) بر سر استانداردهای دیجیتال همکاری می‌کند تا یک جبهه متحد در مقابل مدل چین ایجاد کند. (U.S. Department of State, 2024)

بعد از انتشار این استراتژی، در دوره «بایدن» تعیین هنجارهای استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی مورد تأکید قرار گرفت و دولت بایدن در ۱۶ فوریه ۲۰۲۳ بر سر «بیانیه سیاسی درباره استفاده نظامی مسئولانه از هوش مصنوعی و خودمختاری» با کشورها به توافق رسید که بر اساس آن، اصولی مانند کنترل انسانی، قابلیت توضیح‌پذیری و قابلیت کاهش ریسک باید رعایت شوند (The White House, 2023).

به طور کلی هوش مصنوعی برای ایالات متحده یک نیروی حیاتی برای قدرت سخت و نرم است. راهبرد واشنگتن ترکیبی از سرمایه‌گذاری داخلی در نوآوری، تقویت همکاری با متحدان بر اساس ارزش‌های مشترک و مهار رقبای ژئوپلیتیک از طریق ابزارهای دیپلماتیک و اقتصادی است. موفقیت در این مسیر نه تنها به پیشرفت فناوری، بلکه به توانایی آمریکا در پیشبرد یک چارچوب حکمرانی بین‌المللی و مسئول که منافع و ارزش‌هایش را منعکس کند، بستگی دارد.

۶- نقش هوش مصنوعی در بازطراحی دیپلماسی عمومی آمریکا

۶-۱- تولید محتوای هدفمند برای مخاطبان جهانی

هوش مصنوعی این امکان را برای دیپلماسی عمومی آمریکا فراهم کرده تا با استفاده از مدل‌های زبانی پیشرفته مانند جی پی تی^۱ پیام‌هایی متناسب با ویژگی‌های فرهنگی، زبانی و رفتاری جوامع هدف تولید کند. این فناوری توانسته است فرآیند تولید محتوا را از مرحله انسانی صرف به سطحی اتوماتیک و انطباق‌پذیر ارتقاء دهد.

Wang & Dubbins, 2024: 3) برای مثال، استفاده از الگوریتم‌های تولید تصویر^۲ نمونه‌ای از بهره‌گیری از ظرفیت‌های هوش مصنوعی در روایت‌سازی بصری برای عموم مخاطبان است. (Stoltz, 2024: 9)

۶-۲- تحلیل رفتار دولت‌ها، مخاطب و جهت‌دهی پیام‌ها

یکی از مهم‌ترین مزایای هوش مصنوعی در حوزه دیپلماسی عمومی، توانایی تحلیل سریع و دقیق واکنش‌های کاربران شبکه‌های اجتماعی، اخبار جهانی و روندهای فرهنگی-سیاسی است. بر اساس گزارشی از شورای آتلانتیک، هوش مصنوعی با ساده‌سازی فرآیند تحلیل تهدیدها و فرصت‌های بالقوه، روند تصمیم‌گیری را تسريع می‌کند. این سیستم قادر است حجم عظیمی از داده‌ها را همزمان پردازش کند و انواع اطلاعات از تراکنش‌های مالی تا فعالیت‌های رسانه‌های اجتماعی را بررسی کند. همچنین می‌تواند در شرایطی که اطلاعات سنتی محدود یا بر نقاط حساس شناخته شده متمرکز هستند، هشدارهایی صادر کند. همانطور که در هشدارهای آن پیش از فعالیت‌های نظامی چین و روسیه در تایوان و ژاپن و همچنین پیش‌بینی بی‌ثباتی سیاسی در سریلانکا مشهود است، این سیستم توانایی پیش‌بینی رویدادها قبل از وقوع آنها را نشان داده است. این قابلیت‌ها نیاز به برنامه‌ریزی گسترده احتمالی را کاهش داده و به سیاست‌گذاران اجازه می‌دهد تا سریع‌تر به موقعیت‌های نوظهور واکنش نشان دهند.

(Hamilton, 2022) بنابراین الگوریتم‌های داده‌کاوی به وزارت خارجه آمریکا کمک می‌کنند تا افکار عمومی در موضوعات خاص (مانند تغییرات اقلیمی یا حقوق زنان) را شناسایی کرده و

^۱. GPT

^۲. الگوریتم‌های تولید تصویر مانند DALL.E به دسته‌ای از مدل‌های هوش مصنوعی اشاره دارند که قادرند بر اساس ورودی‌های متنی، تصاویر منطبق و واقع‌گرایانه تولید کنند. یکی از معروف‌ترین این الگوریتم‌ها مدل DALL.E است که توسط شرکت OpenAI توسعه یافته است.

پیام‌هایی مطابق با حساسیت‌های مخاطب ارسال کند. (Real Instituto Elcano, 2023: 5) در نتیجه، تحلیل کلان‌داده^۱ از توییتر، فیس‌بوک و تیک‌تاک، امروزه به یکی از ارکان اصلی طراحی مراکز دیپلماسی عمومی آمریکا تبدیل شده است. (Walker, 2023: 4)

۳-۶- مقابله با اطلاعات نادرست و روایت‌های رقیب

متخصصان اطلاعاتی بر نقش کلیدی هوش مصنوعی در مرحله جمع‌آوری اطلاعات از چرخه اطلاعات تأکید دارند. بر اساس پیش‌بینی‌های «کاتز»، هوش مصنوعی این توانایی را خواهد داشت که با درک الزامات و اهداف تعیین‌شده، فرآیندهایی نظیر برنامه‌ریزی، زمان‌بندی و تعیین وظایف مربوط به تلاش‌های جمع‌آوری اطلاعات را به صورت خودکار انجام دهد. او آینده‌ای را تصویر می‌کند که در آن هوش مصنوعی قادر است وظایف جمع‌آوری را پیش‌بینی کند، مناسب‌ترین منابع انسانی یا مجازی را برای اهداف مشخص انتخاب نماید و مأموریت‌های جمع‌آوری را بر اساس فراوانی و گستره وظایف بهینه سازماندهی کند. او حتی معتقد است که در آینده، هوش مصنوعی می‌تواند به جمع‌آوردگان انسانی در زمینه شناسایی، ارزیابی و جذب منابع اطلاعاتی انسانی یاری رساند. (Katz, 2020)

ایالات متحده به منظور مقابله با نفوذهای سیاسی قدرتهای متخاصم، سرمایه‌گذاری زیادی در پروژه‌های هوش مصنوعی انجام داده است. مدیر مرکز مشترک هوش مصنوعی در پنتاگون تأکید کرده که این رویکرد نیازمند تغییر ذهنیت در امنیت شبکه‌هاست. او بیان کرده که شبکه‌ها باید به عنوان سلاح در نظر گرفته شوند و برای محافظت و مقاوم‌سازی آن‌ها برنامه‌ریزی شود، زیرا امنیت این شبکه‌ها برای هر اقدام مبتنی بر هوش مصنوعی ضروری است. (Vergun, 2021). در فضای جهانی چندقطبی، رقبای آمریکا مانند چین و روسیه با استفاده از رسانه‌های دیجیتال و پروپاگاندا در تلاش‌اند تا روایت‌های جایگزین از سیاست خارجی آمریکا ارائه دهند. هوش مصنوعی می‌تواند با شناسایی روایت‌های جعلی (با کمک Deep fake^۲ و تحلیل زبان هیجانی) ابزار مؤثری در مقابله با اطلاعات نادرست باشد. (Atlantic Council, 2024: 7) از سوی دیگر، آمریکا می‌تواند با بهره‌گیری از مدل‌های پیش‌بینی‌کننده، نقاط آسیب‌پذیر خود در افکار عمومی جهانی را شناسایی کند. (FP21, 2023: 12)

^۱. Big Data Analysis

^۲. به محتوای تصویری یا صوتی گفته می‌شود که با استفاده از هوش مصنوعی و یادگیری عمیق ساخته یا دستکاری می‌شود تا چهره، صدا یا حرکات فردی را به صورت واقعی اما جعلی بازنمایی کند. به طور خلاصه یعنی جعل دیجیتال بسیار واقعی که می‌تواند بیننده را فریب دهد.

۷- مزایای استراتژیک استفاده هوش مصنوعی در دیپلماسی عمومی ایالات متحده

۷-۱- افزایش تأثیرگذاری فرهنگی بر افکار عمومی در سطح بین‌المللی

هوش مصنوعی امکان انطباق محتوا با زمینه‌های فرهنگی و زبانی خاص را فراهم می‌سازد. این قابلیت به‌ویژه در مناطق متنوع زبانی مانند خاورمیانه یا آفریقا، برای تقویت دیپلماسی فرهنگی آمریکا حیاتی است (Wang & Dubbins, 2024: 5) ابزارهایی مانند ترجمه ماشینی عصبی^۱ و تحلیل احساسات^۲ این امکان را به دیپلمات‌ها می‌دهند تا اثربخشی پیام‌ها را در لحظه بسنجند و واکنش‌های فوری تنظیم کنند. (Real Instituto Elcano, 2023: 6) در سال ۲۰۱۱، آژانس پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته اطلاعاتی، برنامه‌ای با عنوان شاخص‌های منبع باز را راه‌اندازی کرد. این برنامه با هدف پیش‌بینی رویدادهای اجتماعی جهانی، از خشونت‌های جمعی گرفته تا بحران‌های انسانی، طراحی شد و داده‌های عمومی قابل دسترس نظیر رسانه‌های اجتماعی، مقالات خبری و گزارش‌های هواشناسی را به‌طور خودکار تحلیل می‌کرد. در سال ۲۰۱۲، محققان دانشگاه ویرجینیاتک از این سیستم بهره بردند تا دو مورد ناآرامی مدنی در مکزیک و پاراگوئه را پیش‌بینی کنند و توانستند تاریخ و زمان اعتراضات در هر دو مورد را با موفقیت تعیین کنند. (Tucker, ۲۰۱۵).

«اندرو هالمن»، رئیس سابق نوآوری دیجیتال سازمان سیا، دیدگاهی جنجالی را مطرح کرده و گفته است که رسانه‌های اجتماعی چنان ابزار دقیقی برای ارزیابی وضعیت افکار عمومی شده‌اند که با استفاده از تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده مبتنی بر هوش مصنوعی، احتمال غافلگیر شدن جامعه از رخدادهایی مشابه بهار عربی دیگر بعید به نظر می‌رسد. با این حال، نباید این ادعا را بی‌چالش پذیرفت. پیش از وقوع بهار عربی نیز آژانس‌ها مصمم بودند که ابعاد مکانی و زمانی درگیری‌ها در خاورمیانه را پیش‌بینی کنند و به همین منظور از رسانه‌های اجتماعی به شکل گسترده‌ای استفاده کردند. با این وجود، تلاش‌هایشان در این زمینه موفقیت‌آمیز نبود. علاوه بر این، همان‌طور که «جینگهان زنگ» اشاره می‌کند، هوش مصنوعی می‌تواند همان‌قدر که احتمالاً ابزاری برای پیش‌بینی قیام‌ها خواهد بود، توسط دولت‌ها نیز برای سرکوب آن‌ها مورد استفاده قرار گیرد. (Zeng: 2020: 1445- 1458)

به طور کلی شرکت‌ها فناوری می‌توانند از طریق شبکه‌های اجتماعی و اینترنت ماهواره‌ای، افکار عمومی و جریان‌های اطلاعاتی را مدیریت کنند. در جنگ اوکراین، استارلینک نشان داد که چگونه می‌تواند تحولات میدانی را تغییر دهد و در آینده نیز نقش کلیدی در کشورهای هدف سیاست‌های

¹. Neural Machine Translation

². Sentiment Analysis

آمریکا ایفا کند. (امیرحسینی، ۱۴۰۳/۰۱۱/۲۵) وابستگی دولت آمریکا به فناوریهای این شرکتها در دوره ترامپ پررنگتر خواهد شد، چرا که فناوری یکی از ابزارهای اصلی واشنگتن برای اعمال قدرت و مهار رقبا محسوب می‌شود.

۷-۲- پیش‌بینی بحران‌ها و تنظیم پاسخ‌های سریع

هوش مصنوعی با تحلیل شبکه‌های جهانی در زمینه‌های علمی، فرهنگی و اقتصادی، می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای ایجاد ائتلاف‌ها، پروژه‌های مشترک و تقویت نفوذ نرم شناسایی کند. این فناوری به دیپلمات‌ها امکان می‌دهد تا تمرکز خود را بر مسائل اساسی‌تر معطوف کنند. «بلینکن» وزیر خارجه پیشین ایالات متحده نیز به نمونه‌هایی از استفاده‌های عملی هوش مصنوعی اشاره کرده که به‌طور چشمگیری حجم کارهای دستی مانند خلاصه‌سازی و ترجمه مکاتبات دیپلماتیک را کاهش می‌دهد. این اموری که پیش‌تر ممکن بود روزها یا هفته‌ها زمان ببرند، اکنون ظرف چند ثانیه انجام می‌گیرند. از این طریق، هوش مصنوعی می‌تواند توانایی دیپلمات‌ها را در درک بهتر پویایی کشور میزبان، شناسایی بازیگران کلیدی سیاسی و فهم اولویت‌های استراتژیک ارتقا بخشد. (Vota, 2024: 4).

با تجمیع داده‌های ژئوپلیتیک، رسانه‌ای و اجتماعی، سامانه‌های هوش مصنوعی قادرند تنش‌های منطقه‌ای را پیش‌بینی و برای طراحی روایت‌های مداخله‌گرایانه به دولت آمریکا هشدار دهند. برای نمونه، در بحران سودان در سال ۲۰۲۳، تحلیل‌های بلادرنگ سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی منجر به تغییر استراتژی ارتباطی سفارت ایالات متحده در خارطوم شد. (Atlantic Council, 2024:9).

۷-۳- تقویت تعاملات دیپلماتیک

هوش مصنوعی توانایی تحلیل الگوهای گفت‌وگوهای دیپلماتیک را دارد و می‌تواند راه‌حل‌هایی متناسب با زبان و فرهنگ طرفین ارائه دهد. با این وجود، استفاده بهینه و مؤثر از هوش مصنوعی نیازمند ایجاد چارچوب‌های اخلاقی، نظارتی و بین‌المللی است تا از بروز هرگونه انحراف جلوگیری شود. همانطور که گفته شد، هوش مصنوعی به یکی از ابزارهای راهبردی در سیاست خارجی آمریکا تبدیل شده است. این فناوری در عرصه امنیت جهانی با شناسایی تهدیدات سایبری، تحلیل داده‌های ژئوپلیتیکی، پیش‌بینی تحولات سیاسی و شبیه‌سازی تصمیمات استراتژیک نقش کلیدی ایفا می‌کند. در حوزه دیپلماسی نیز هوش مصنوعی به مدیریت افکار عمومی، جهت‌دهی به

روایت‌های رسانه‌ای و حتی تأثیرگذاری بر سیاست‌های داخلی و تصمیم‌گیری‌های کلان کشورهای رقیب کمک می‌رساند. افزون بر این، تحلیل داده‌های کلان امکان می‌دهد تا مشخص شود که افکار عمومی، چه در داخل آمریکا و چه در سایر کشورها، چگونه به سیاست‌های این کشور واکنش نشان می‌دهند. دولت ترامپ با سرمایه‌گذاری در این حوزه، تلاش دارد، برتری فناوری ایالات متحده را حفظ کرده و قدرت دیپلماتیک خود را در سطح بین‌المللی تقویت کند (امیرحسینی، ۱۴۰۳/۱۱/۲۵). دولت «بایدن» بر اهمیت هوش مصنوعی در امنیت ملی و رقابت اقتصادی تأکید نمود و به قاعده‌مند کردن این فناوری از طریق مقررات و ملاحظات اخلاقی متمرکز بود. سیاست‌های این دولت شامل همکاری با متحدان، ورود مجدد به توافقات بین‌المللی و افزایش تعهدات به ارزش‌های دموکراتیک بوده است. همچنین، برای مهار پیشرفت‌های تکنولوژیک چین، دولت بایدن از دو روش امنیتی، شامل تشدید رقابت و تقویت ائتلاف‌ها استفاده کرد. (سلیمان زاده و دیگران، ۱۴۰۳: ۲۰۸).

با آغاز دوره دوم ریاست جمهوری ترامپ در سال ۲۰۲۵، وی از تأسیس شورای مشاوران در علوم و فناوری خبر داد. این شورا به‌منظور پیشبرد نوآوری و تقویت رقابت‌پذیری ایالات متحده در حوزه فناوری‌های کلیدی و نوظهور ایجاد شده است. شورای مشاوران در علوم و فناوری، وظیفه ارائه مشاوره و توصیه‌های علمی مبتنی بر شواهد را بر عهده دارد تا اطمینان حاصل شود که سیاست‌های دولت با آخرین یافته‌های علمی و پیشرفت‌های فناورانه همسو باقی می‌ماند. بنابراین دولت ترامپ نیز به ترویج بین‌المللی برای حمایت از تحقیق و توسعه هوش مصنوعی و باز کردن بازارها برای صنایع هوش مصنوعی آمریکا متعهد است. همچنین، این دولت برنامه‌ای عملیاتی برای حفظ مزیت ایالات متحده در هوش مصنوعی و فناوری‌های حیاتی به منظور تأمین منافع امنیت ملی و اقتصادی در برابر رقبای استراتژیک و دشمنان خارجی تدوین و اجرا خواهد کرد. ترامپ همچنین به سرمایه‌گذاری اولیه ۱۰۰ میلیارد دلاری در زیرساخت‌های هوش مصنوعی متعهد شد که می‌تواند طی چهار سال به ۵۰۰ میلیارد دلار برسد.

(The White House, ۲۰۲۵). حرکتی که با هدف تقویت جایگاه دیپلماسی ایالات متحده در رقابت جهانی حوزه هوش مصنوعی انجام شده است. مجموعه این اقدامات به تسهیل روندهای میانجی‌گری و ارتباطات کمک شایانی می‌کند. این فناوری نه تنها باعث افزایش کارآمدی و هدفمندی سیاست خارجی ایالات متحده شده، بلکه افق‌های تازه‌ای برای تقویت تعاملات جهانی گشوده است.

۸- چالش‌های هوش مصنوعی در سیاست خارجی آمریکا

همانطور که گفته شد ظهور هوش مصنوعی، در حال تغییر شکل سیاست خارجی است و مزایای گسترده‌ای دارد، اما استفاده از آن در دیپلماسی عمومی با چالش‌هایی همراه است که در ادامه به تعدادی از این چالشها در سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا پرداخته می‌شود.

- یکم: خطر گسترش اطلاعات نادرست توسط خود سامانه‌های تولید محتوا

(Wang & Dubbins, 2024: 6)

- دوم: سوگیری الگوریتم‌ها که ممکن است دیدگاه‌های نژادی، فرهنگی یا سیاسی خاصی را تکرار یا تقویت کنند.

(FP21, 2023: 14)

- سوم: کمبود چارچوب‌های قانونی مشخص برای استفاده اخلاقی از هوش مصنوعی در حوزه دیپلماسی.

(Real Instituto Elcano, 2023: 8)

چهارم: نیروی محرک توسعه هوش مصنوعی که عمدتاً انگیزه‌های اقتصادی دارد، اما پیشرفت سریع آن می‌تواند توازن قدرت در سیاست بین‌الملل را تغییر دهد. هوش مصنوعی به زنجیره‌های تأمین جهانی وابسته است و توسعه‌دهندگان برای دسترسی به ورودی‌های کلیدی، مانند صنعت نیمه‌رسانای تایوان و ماشین‌های لیتوگرافی هلندی، متکی هستند. این پیشرفت‌ها فشار بر زنجیره‌های تأمین را افزایش می‌دهد و شرکت‌ها باید راه‌حل‌های جامع و نوآورانه ارائه دهند. همچنین، کشورها به دنبال تشدید کنترل بر فناوری‌های حساس هستند که به پیچیدگی‌های این حوزه می‌افزاید و بازتابی از تغییرات قدرت جهانی و تنش‌های ژئوپلیتیکی است.

پنجمین چالش مهم برای سیاست‌گذاران، نابرابری فزاینده میان کشورهایی است که در فناوری‌های هوش مصنوعی سرمایه‌گذاری کرده‌اند و کشورهایی که از این امکانات محروم‌اند. رقابت جهانی در تحقیق و توسعه هوش مصنوعی نیاز به تسلط بر بازار اولیه را نشان می‌دهد، زیرا این فناوری‌ها با افزایش تولید و بهبود بهره‌وری، رقابت‌پذیری ملت‌ها را ارتقا می‌دهند و الگوهای تجارت بین‌المللی را تغییر می‌دهند. بزرگ‌ترین چالش پیش روی سیاست‌گذاران، آماده‌سازی نیروی انسانی برای سازگاری با تغییرات است. همچنین، تدوین استانداردهای اخلاقی برای استفاده از هوش مصنوعی و تضمین دسترسی برابر به منافع آن، به ویژه در تجارت فرامرزی، از دیگر چالش‌های مهم به شمار می‌رود.

ششمین دغدغه اساسی سیاست‌گذاران، بررسی مخاطرات امنیتی ناشی از کاربرد هوش مصنوعی در حوزه‌های غیرنظامی و دفاعی است. مقابله با این چالش‌ها نیازمند سرمایه‌گذاری، زیرساخت‌های مناسب و همکاری‌های بین‌المللی است. تأمین زیرساخت برای مراکز داده هوش مصنوعی ضروری است و کشورهایی که در این زمینه همکاری می‌کنند، از مزایای اقتصادی و فناوری بهره‌مند می‌شوند. این امر می‌تواند به افزایش نابرابری میان کشورها و محدودیت دسترسی برخی ملت‌ها به فناوری‌های پیشرفته منجر شود. همچنین، مراکز داده چالش‌های امنیتی جدی ایجاد می‌کنند و دولت‌ها باید از امنیت اطلاعات حساس اطمینان حاصل کنند. نگرانی دیگر، سوءاستفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در نظارت و تعیین معیارها توسط نهادهای دولتی است که می‌تواند به نقض حریم خصوصی شهروندان منجر شود. بنابراین، همکاری بین‌المللی برای تدوین توافق‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اخلاقی در زمینه حاکمیت هوش مصنوعی ضروری است و چارچوب‌های نظارتی باید به‌طور مداوم به‌روزرسانی شوند. (۴-۲: Banerjee, ۲۰۲۵). به‌طور کلی هوش مصنوعی نه تنها ابزار فنی، بلکه به‌مثابه یک قدرت نرم جدید در دیپلماسی عمومی آمریکا ایفای نقش می‌کند. اگر ایالات متحده بتواند چالش‌های مربوط به شفافیت، اخلاق و کارایی هوش مصنوعی را مدیریت کند، این فناوری به تقویت نفوذ نرم و گسترش مشروعیت جهانی این کشور کمک شایانی خواهد کرد.

۹- نتیجه

ایالات متحده در تغییر سیاست خارجی خود از تمرکز بر تجارت به دیپلماسی هوش مصنوعی، به دنبال حفظ تسلط خود در نظم جهانی قرن بیست و یکم است. با افزایش توانایی‌های هوش مصنوعی چین و کاهش مزایای تجارت آزاد، رهبری آمریکا در این حوزه به ابزاری کلیدی برای پیشبرد منافع بین‌المللی تبدیل شده است. این رویکرد جدید، چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فردی را در روابط جهانی به همراه دارد. ایالات متحده که در گذشته غول اقتصادی بی‌رقیب بود، اکنون با چالش‌های جدیدی در عرصه دیپلماتیک جهانی مواجه است. رقابت اقتصادی چین و کاهش جذابیت بازار آمریکا، این کشور را وادار به سازگاری با تغییرات جدید کرده است. هوش مصنوعی به عنوان محور استراتژی دیپلماتیک ایالات متحده مطرح شده و این کشور در تحقیق و توسعه و تجاری‌سازی آن پیشتاز است. سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر در استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی در آمریکا از سایر نقاط جهان بیشتر است. ایالات متحده به دنبال بازتعریف دیپلماسی

جهانی و تأکید بر بهره‌وری مبتنی بر هوش مصنوعی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و تقویت موقعیت بین‌المللی‌اش در قرن بیست و یکم است.

به‌طور کلی این پژوهش به بررسی جایگاه هوش مصنوعی در سیاست خارجی ایالات متحده متمرکز بوده و یافته‌ها نشان می‌دهد توانایی پردازش و تحلیل حجم وسیع اطلاعات، به دیپلمات‌ها کمک می‌کند تا نگرانی‌ها و منافع مردم را بهتر درک کنند و افکار عمومی را تحت تاثیر منافع ملی کشورهای متبوع خود قرار دهند. با این حال، چالش‌هایی مانند پتانسیل دستکاری اطلاعات و شکاف دیجیتالی وجود دارد که می‌تواند نابرابری در دسترسی به فناوری‌های هوش مصنوعی را تشدید کند. این موضوع نیاز به همکاری بین‌المللی و ابتکارات ظرفیت‌سازی را برای اطمینان از توزیع عادلانه مزایای هوش مصنوعی برجسته می‌کند. بنابراین ابتکارات چند ملیتی در زمینه هوش مصنوعی به تقویت ارتباطات بین مقامات دولتی کمک کرده و نیازهای حاکمیتی را برطرف می‌کند. این ابتکارات، مهارت‌های طرفین را افزایش داده و محیطی مشترک برای مسائل پیچیده مانند پاسخگویی و شفافیت در دیپلماسی هوش مصنوعی ایجاد می‌کنند. با ترکیب چارچوب‌های حاکمیت بین‌المللی و همکاری‌های چند ملیتی، چالش‌ها بهتر مدیریت می‌شوند و از فناوری‌های هوش مصنوعی به شیوه‌ای شفاف و پاسخگو استفاده می‌شود. ایالات متحده در حال ترسیم مسیر خود در دیپلماسی هوش مصنوعی است و می‌تواند با استفاده استراتژیک از این فناوری، نظم جهانی را تغییر دهد و به دوران جدیدی از همکاری جهانی دست یابد. موفقیت این تلاش به توانایی سیاست‌گذاران در بهره‌برداری از هوش مصنوعی به عنوان ابزاری برای دیپلماسی جهانی بستگی دارد.

منابع و مأخذ

فارسی:

- امیرحسینی، محمد حسین (بیست و پنجم بهمن ۱۴۰۳). «تکنوفئودالیسم» در دیپلماسی آمریکا، مصاحبه کننده: رضا عدالتی پور، *روزنامه ایران*، شماره ۸۶۷۷.
- دنیای اقتصاد (۱۳۹۱). جنگ انتخاباتی روی موبایل، ۲۷/۰۷/۱۳۹۱، شماره ۲۷۶۰.
- زواری، سید عبدالمجید، طیبی، ابوالفضل. (سوم مهر ۱۴۰۳). «کارکردهای هوش مصنوعی در سیاست خارجی»، تهران: اندیشکده روابط بین‌الملل <https://iranthinktanks.com>

سلیمان زاده سعید، اسلامی، محسن، موسوی شفا، مسعود، گل محمدی، ولی (۱۴۰۳) «حکمرانی هوش مصنوعی در عصر: دیجیتال واکاوی راهبردها و رویکردهای آمریکا»، *روابط خارجی*، ۱۶ (۲)، صص ۲۲۴-۱۹۳.

شریف زاده، زهرا، امیر هوشنگ میرکوشش، حسینی، محمدمهدی (۱۴۰۳). «واکاوی نقش هوش مصنوعی در آینده روابط بین الملل»، *مطالعات راهبردی سیاست بین الملل*، ۷ (۱۳).

همشهری آنلاین (۱۳۹۷). «۲۰۱۸ سال رسوایی و شرمساری برای فیس بوک»، ۱۰/۰۵ / ۱۳۹۷.

انگلیسی:

- Allen, G., & Chan, T. (2017). *Artificial Intelligence and National Security*, Belfer Center for Science and International Affairs, Harvard Kennedy School.
- AP News. (2020, November 17). "Financially troubled startup helped power Trump campaign".
- Atlantic Council. (2024). *Leveraging generative AI to outcompete strategic rivals*, Retrieved from <https://www.atlanticcouncil.org>
- Banerjee, Stuti (2025). *Artificial Intelligence and Foreign Policy Concerns*, Content Provided by Indian Council of World Affairs.
- Blasch, E., Sung, J., Nguyen, T., Daniel, C. P., & Mason, A. P. (2019). Artificial intelligence strategies for national security and safety standards. *arxiv*.
<https://doi.org/10.1007/s00146-020-00991-3> <https://arxiv.org/abs/1911.05727>
- Brundage, M., et al. (2018). *The Malicious Use of Artificial Intelligence: Forecasting, Prevention, and Mitigation*. University of Oxford.
- Center for Security and Emerging Technology (CSET). (2021). *AI and the Future of Diplomacy*, Georgetown University.
- Center for Strategic and International Studies (CSIS). (2025). *AI Benchmarking and the Future of Foreign Policy*. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/ai-benchmarking-and-future-foreign-policy>
- Daniels, M., & Chang, B. (2021, July 4). *National power after AI*. Center for Security and Emerging Technology.
- Foreign Affairs. (2022). *Transforming the Nature of Digital Public Diplomacy-Creating an AI-Powered Tool for Event Evaluation*, ProQuest, search.proquest.com
- Foreign Affairs. (2024). "Artificial Intelligence", Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/tags/artificial-intelligence>
- FP21. (2023). *Winning the AI Revolution for American Diplomacy*. Retrieved from <https://www.fp21.org/publications/winning-the-ai-revolution-for-american-diplomacy>
- Hamilton Jillian. 2022. "CIA Recruiting Mandarin Speakers While Keeping Eye on Russia." *Clearance Jobs*. Accessed January 3, 2023.
- Horowitz, M. C., Kahn, L., & Samotin, L. R. (2022). A force for the future: The artificial intelligence opportunity. *Foreign Affairs*, 101(3), 58-69.
<https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2022-04-19/force-future>
- Katz Brian. (2020). "The Collection Edge Harnessing Emerging Technologies for Intelligence Collection." CSIS. Accessed July 22, 2022.
<https://www.csis.org/analysis/collection-edge-harnessing-emerging-technologies-intelligence-collection>

- Lee, K.-F. (2018). *AI superpowers: China, Silicon Valley, and the new world order*. Houghton Mifflin Harcourt. <https://doi.org/10.1007/s00146-020-00991-3>
- Meleouni, C., & Efthymiou, I. P. (2023). Artificial intelligence and its impact in international relations. *Journal of Politics and Ethics in New Technologies and AI*, 2(1), 35803. <https://doi.org/10.12681/jpentai.35803>
- Mulrenan S: (2020). China's tech giants take on the FAANGs, Retrieved from International Bar Association.
- National Security Commission on Artificial Intelligence. (2021). *Final report*. Washington, DC: NSCAI.
- Olson, P. (2024). *Supremacy: AI, ChatGPT and the race that will change the world*. Pan Macmillan / St. Martin's Press. <https://www.amazon.com/AI-Superpowers-China-Silicon-Valley/dp/132854639X>
- Practical Assistance for Diplomatic Negotiations," Academia.edu., 2022, https://www.academia.edu/75681789/Diplomacy_and_Artificial_Intelligence_Reflections_on_Practical_Assistance_for_Diplomatic_Negotiations.
- Real Instituto Elcano. (2023). Diplomacy in the Age of Artificial Intelligence. Retrieved from <https://www.realinstitutoelcano.org>
- Scharre, P., & Lamberth, M. (2022). Artificial intelligence and arms control. *arXiv*. <https://doi.org/10.1007/s00146-020-00991-3> <https://arxiv.org/abs/2211.00065>
- Security Magazine. (2020, September 21). "Potential voter privacy issues in Biden campaign app".
- State Council of the People's Republic of China. (2017). *A next generation artificial intelligence development plan*. Beijing: State Council.
- Stoltz, M. (2024). *Artificial Intelligence in Cybersecurity: Building Resilient Cyber Diplomacy Frameworks*. arXiv. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2411.13585>
- The White House. (2023, February 16). *Political Declaration on Responsible Military Use of Artificial Intelligence and Autonomy*.
- The White House. (2025). *Removing barriers to American leadership in artificial intelligence* [Executive Order 14179]. The White House. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/01/removing-barriers-to-american-leadership-in-artificial-intelligence/>
- Tucker, P. (2015). *Meet the man reinventing CIA for the big data era*. Defense One. Retrieved April 12, 2022, from <https://www.defenseone.com/technology/2015/10/meet-man-reinventing-cia-big-data-era/122453>
- U.S. Department of Defense. (2023 November). *Data, Analytics, and Artificial Intelligence Adoption Strategy*. U.S. Department of State. (2023). *Enterprise Artificial Intelligence Strategy*. <https://www.state.gov/artificial-intelligence>
- U.S. Department of State. (2024). *Summary of the U.S. Government's Efforts to Advance the Goals of the Political Declaration on Responsible Military Use of Artificial Intelligence and Autonomy*.
- U.S. Department of State. (2024). *Enterprise Artificial Intelligence Strategy FY 2024–2025: Empowering diplomacy through responsible AI*.
- Vota ,Wayan (2024). How US State Department Uses AI Strategically in Modern Diplomacy, <https://www.ictworks.org/state-department-uses-ai-strategically/>.
- Walker, V. S. (2023). AI and the Future of Public Diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/ai-and-future-public-diplomacy>

- Wang, J., & Dubbins, A. (2024). What Artificial Intelligence Means for Public Diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/what-artificial-intelligence-means-public-diplomacy>
- White House. (2025). *Winning the AI Race: America's AI Action Plan*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/07/Americas-AI-Action-Plan.pdf>
- Williams, R., & Otto, L. (2022). Artificial intelligence as a tool of public diplomacy: Communication between the United States and Iran. *The Thinker*, 90(1), 28–40.
- Zeng, Jinghan. (2020). “Artificial intelligence and China's authoritarian governance”, *International Affairs*, 96(6), 1441–1459. <https://doi.org/10.1093/ia/iaa183>.

